Дмитро Донцов

КЛИЧ ДОБИ

Клич Доби... Клич гідно стрінути прихід нової Доби, яка йде на зміну анархії і розкладу сучасної епохи. Коли зродилася остання, і хто були її пророки? Зродилася вона в 1789 році, з вибухом "великої" французької революції, а її пророками були француз Жан-Жак Руссо, жид Карл-Мардохей Маркс і москаль Володимир Ульянов-Ленін.

На руїнах так званої февдальної Европи збудувала свій трон і своїх ідолів нова провідна верства, нова "еліта". Почавши від гасла "демократії", адепти цих пророків хутко почали гуртуватися під гаслом інтернаціоналізму, соціялізму, а згодом — комунізму. В Росії ці адепти обіцяли свободу "трудящому народові", знищення "панів, буржуїв і попів" та передачу всієї власности на землю і фабрики тому "народові" під гаслом "пролетарі всіх країн, єднайтеся". Як політичних і духових проводирів поставили вони, замість Бога, ідолів, двох деґенератів — Маркса і Леніна. Все це було диявольською брехнею, бо незабаром — будова цих пророків СССР обернулася в рабовласницьку панщизняну імперію завойовницького московського "герренфольку" під проводом тих "біснуватих" Достоєвського, які задумали панувати над світом в ім'я "заздрости і чревоугодія". Від них почалася доба "релігійних війн" тих одержимих, натхнутих непохитною вірою у свою "місію", в своїх ідолів, і сильною волею, їм борці за свободу, щоби перемогти, протиставляли ту "мілітантну філософію" життя, про яку говорив Ортеґа і Ґассет.

На нашім європейськім Заході та національна "еліта", яку Едмунд Борке характеризував як "економістів, софістів і крутіїв", а яка йшла під стягом "прогресу, миру і демократії", хутко від безбожництва Руссо почала хилитися до спілки з соціялізмом і комунізмом, а релігія і патріотизм поволі усувалися в кут, як старий "забобон". А тоді великий вплив серед тієї "еліти" почала здобувати таємна мафія, яка вперто

хилила свої суспільства до "співіснування й миру", а навіть до "дружби" з антихристиянською комуністичною Москвою, з СССР. Почалося це ще від ялтинсько-нюрнберзького союзу з підтримки большевицьких "республіканців" проти національної і патріотичної Еспанії, з підтримки комуністів проти "фашистівської" Португалії, національної Греції, Родезії, а теж з активної ворожости "проґресивної", "демократичної" і москвофільської мафії до національної, антикомуністичної України та її християнського світоча Києва. Водночас яскраво виявляла своє наставлення ця мафія і до Організації Об'єднаних Націй, — з якої вона хотіла б зробити зародок наднаціонального "Світового Уряду", для себе чи на спілку з СССР.

Видні ці пляни мафії і з її наміру відчинити якнайширше двері країн Заходу для інфільтрації большевицьких бациль, про що вже голосно говориться і в європейській, і в американській пресі. Говориться, що комуністична загроза є вже не лише за кордонами Америки, а в середині її, що комуністичні агенти "вдерлися в усі ділянки політичної та суспільної діяльности, у молодечі організації, в радіо, в телевізію, у фільмову продукцію, в Церкву, в школу, в виховні й культурні організації, у пресу" не однієї з сучасних "демократій" (Едвард Гувер, шеф Еф-Бі-Ай). Говориться, що "ми все відступаємо перед комунізмом, зближаючись до катастрофи ... В найближчі п'ять літ стануться рішучі події, які визначать на століття наперед, чи буде людськість жити вільним життям, чи буде в рабстві комунізму ... Ми повернулися спиною до провалля ... Ми не сміємо більше робити помилки!" (сенатор Томас Додд).

Бачимо, отже, що коли в СССР доба пророків Маркса й Леніна кінчається політичним, економічним і моральним розкладом та анархією, банкрутством комуністичної "еліти" — хаосом, то подібна небезпека грозить і Заходові, який прагне опанувати просовєтська, "проґресивна", "демократична" мафія. Внаслідок її акції на Заході наступає теж у багатьох країнах параліч всякої дисциплінуючої сили, всяких духових ідеалів, всякої місійної ідеї, а це веде до безкарности злочинів, до свободи пропаганди порнографії, розпусти в слові, письмі, в театрах,

літературі, в мистецтві, в моді, веде до поступової ліквідації релігії, до "діялогів" зі слугами й агентами антихриста, до висміювання патріотизму, героїки, до культу забави, вигод, насолоди, гроша, до культу "малої людини" з її чисто фізичними інстинктами, до перемішання ідей Добра і Зла, Правди і брехні, краси і гидоти, до моральної і духової охлялости й нездібности ставити опір наступові комунізму і сприяючої йому західньої мафії. Наступає на Заході те, що, як читаємо в американській пресі, передбачав сто тридцять років тому в своїм пророчім видиві Абрагам Лінколн (див. US News and Worlds Report), віщуючи безкарні вибухи "мобократичното духа" ("голотського духа"), небезпечні для нації і держави... Він передбачав трагічне закінчення доби, що розпочалася майже 200 років перед нашими днями.

Ця небезпека, на яку звертали увагу вже А. Лінколн, Т. Додд, Ортеґа-і-Ґассет, а в нас Шевченко, цей "найвищий шпиль" доби, розпочатої Руссо й закінченої Марксом і Леніном, доби матеріялізму, Москви й мафії, — це є доба "трьох М", з якою закликав боротися львівський "Вістник" ще перед 2-ою світовою війною. Вона вже осягнула свій "найвищий шпиль", що є "початком до спаду", і вступає в фазу того Армаґеддону, який пророчими очима бачили поети вістниківської Квадриґи, коли "щоденний галас перерве архангельська труба", коли "білим сонцем встане страшний суд", коли почуємо "вихор, вогонь Божих долонь", коли "знов будуть трястися хребти Европи", коли слуги диявола понесуть не лише на Україну, а на всю Европу, може на весь світ, — свою чортівську віру і безкомпромісовий дух всіх зігнути своїй силі, силі "біснуватих" Достоєвського.

Але ця доба стане лише тоді "початком до спаду" тієї пекельної сили, лише тоді ми оглядатимемо "як у грозі, у блискавці, у громі дракон звитяжений поліг", — коли в цю добу "релігійних війн", війну ідей, прийдуть люди по нашім боці, одержимі тією "філософією мілітанс", про яку, цитуючи Ортеґу, згадую я в цій книзі; одержимі непохитною вірою в свою Правду, і войовничим духом; які перевищатимуть віру в свою брехню темних сил і їх патос розбійників. Коли нові люди вдихнуть в серця борців "той вогневий напій, що ним минувшина жила й міцніла",

коли — словами О. Теліги — почнуть "гойдати кличний дзвін, кресать вогонь із кремнів", коли нові борці почують цей дзвін, клич нової доби.

Цього клича грядучої Доби тих поетів, що "гойдали кличний дзвін" і "кресали вогонь із кремнів" наших душ, — не почули й не чують досі ті земляки, які й досі хилять свої гнучкі шиї перед ідолами Маркса, Леніна, Хрущова, Грецького чи Кагановича; які досі контактуються, як з "братами", з тими, що вважають своїми героями Шварцбардта, Сташинського чи Бажана; які одверто визнають, що треба вести діялог з зрадниками або робити угоду навіть з дияволом; не почують кличного дзвону Доби ті, що мішають в одне Правду з брехнею, Добро зі Злом; які таврують як шкідливий "догматизм" вірність своїй Правді; як "емоційність" — горіння вогневим патосом своєї великої ідеї; як "авантурництво" — боротьбу з насиллям. Ті того голосу Доби не почують, бо вони — це ті, що їх звав Сковорода "нетопирями", що не розрізняють "між десним і шуїм путем", які "суть ні мужеська, ні женська рода, ні теплі, ні студені, ні звір, ні птиця". Це ті літеплі, ні холодні, ні гарячі, яких в рішучу годину "викине з уст своїх Господь", як стоїть в Євангелії.

Кличний дзвін Доби почують люди іншої, не плебейської, крови, ті, яких викликав з могил Шевченко, ті "лицарі святі", що в безсонні ночі приходили в його хатину, які прийдуть "пірвати порфіру й роздавити трон" чужого деспота на Україні; ті нові мазепинці, прихід яких звістував він у своїм "Сні", в добу очікувану ним, коли "повіє новий вогонь з Холодного Яру" України; коли прийде до остаточного змагу Іванів, що будуть "катів катувати" з катами і з тими, що будуть "катам помагати"... До цих людей гойдав свій кличний дзвін І. Франко, вирікаючись блудних вогнів соціялізму, матеріялізму і драгоманівщини, всіх свогочасних Датанів і Авиронів, викликаючи до чину "парубоцтво Навина". До цих людей гойдала свій кличний дзвін Л. Українка, в усіх своїх драмах і поезіях, викликаючи з забуття "молодь героїчну", з "вогнистим вином" віри і завзяття в серці.

Ввижався поетці все "бій, тільки бій вже останній, не на життя, а на смерть". Бачила вона "у сні святу будову чи темницю", і "височенний орган там стояв, неначе скеля", що "має гук подати потужний і величний". Що всюди "має залунати і перекинути світовий лад, страшне повстане скрізь землі рушення і з громами упадуть міцні будови, великий буде жах, велике й визволення! Тоді спадуть всесвітнії окови і Правда лавром чола заквітчає, і згине зло, укриване віками". Той дзвін порушити мають люди з "смілою рукою". І кінчить: — "ні, гук страшний я видобути мушу"! І тих лицарів, яких кликала бути готовими на клич доби, викликала нарешті — разом з іншими поетами вістниківської Квадриґи — Олена Теліга, протиставляючи їх живим трупам "партачів життя", як Шевченко своє козацтво — "шашлям", що "гризуть і тлять" здорове тіло нації. Як Сковорода, що протиставляв свою науку про силу Духа різним "темним, хромим і уломним" матеріялістам, або Шевченко своїх Прометеїв козацьких — "сліпим, кривим і горбатим" лірникам..."

Україна, яка встане в огні й бурі нової Доби, це й буде Україна тих людей, які почують її кличний дзвін, Україна давня, традиційна, історична з духом, місією і містикою старого Києва, — не соціялістична, не комуністична, ні "мобократична", не Україна "современних вогнів" диявола, не Україна "хліборобська", — а Україна козацька. З новою "елітою", яка — читаємо в драмі "Милость Божія" або в "Листі козаків до слобожан" — буде боронити "гречкосійську породу" від дикунських орд, запровадить замість анархії "лад", бо ніхто інший того не зробить, бо, коли "козаки обнищають", то без них всякий матеріяльний добробут гречкосіїв, всяке "злато" обернеться в "блато", а нація в "непотрібну майстру глину".

"Гойдати цей кличний дзвін" нової Доби — це завдання нашої епохи!

Цих кілька слів хотів дати замість передмови до цієї збірки моїх вже друкованих статей. Відкриваю тут лише невидимих для "сліпих, кривих і горбатих" душею і духом суть заповітів наших пророків і пророчиць, названих вгорі. Думаю теж, що ці статті збірки не перестарілися, як не перестарілися і ті автори, яких цитую — як А. Лінколн, як Ортеґа-і-

Ґассет, як Джордж Каннінґ — які приповідали прихід "релігійних війн" і потребу тим, що борються за Правду, — мати свою "мілітантну філософію" життя, або, як писала Леся Українка, — мати непохитну ідею, — для її перемоги "загонисту вояцьку вдачу перших апостолів. Нарешті — last but not least, той Дух в серцях, про який пише Л. Українка в одній своїй поезії ("І ти колись боролась"), — Дух, що давніше давав нації перемогу над сусідніми "шакалами ницими"; той згадуваний Шевченком Дух Істини, який дає душі крила, завзяття, мудрість, містичну силу й віру довершити великі діла. Дух, яким був натхнений княжий і козацький Київ, свідомий своєї великої історичної місії.